

BRANDSIKKERT BOTILBUD

Evaluering af WP3

Udvikling og evaluering af
informationsmateriale

**Katastrofe- og
Risikomanageruddannelsen,
Københavns Professionshøjskole**

Forfattere:

Ida Harder Nielsen, Projektmedarbejder

Bidragyder:

Nina Blom Andersen, ph.d., Docent

Med støtte fra Trygfonden

2022

TrygFonden

**KØBENHAVNS
PROFESSIONS
HØJSKOLE**

INDHOLD

UDVIKLING OG EVALUERING AF INFORMATIONSMATERIALE	4
Feedback på layout og grafik	4
Punktopstilling og tekstnær feedback	4
Usikkerhed: aflæsning af ABA-anlæg	5
Usikkerhed: rollen som ressourceperson	5
Rammer og betingelser for materialets anvendelse	6
Små kommentarer: stavfejl og rygning	6
Den metodiske tilgang	6

UDVIKLING OG EVALUERING AF INFORMATIONSMATERIALE

Som led af Beredskabsstyrelsens 'Beredskabspakke' til botilbud, er der søgt om evaluering af udleveret informationsmateriale i form af en flyer og en pjece udarbejdet af Beredskabsstyrelsen. Informationsmaterialet henvender sig til oplysning om sikker rygning, om den typiske brandstifter/situation ved tilsigtede brande, om brandvæsenets forventning ved brand i botilbud og om forhold, der kan blive kritiske ved brand. Evalueringen af informationsmaterialet tager udgangspunkt i en kvalitativ metodisk tilgang med en kombination af mundtlig og skriftlig feedback fra ansatte på botilbud Ryttervej i Svendborg. De fire ansatte som har deltaget i evalueringen, vil blive refereret til som R1, R2, R3 og R4.

Feedback på layout og grafik

Alle respondenter i evalueringen synes at layoutet af materialet, dvs. opstillingen af oplysninger i punktform, anvendte farver, skrifttype og illustrationer, virker indbydende og ser samtidig alvorligt ud. R3 gav udtryk for, at faktaboksen, i højre side på side 1 i pjecen, gav et særligt indtryk, da respondenteren fandt oplysningerne tankevækkende og gav udtryk for, at vedkommende ville tænke mere over brandsikkerhed i hverdagen på arbejdet. Derudover gav R1, R2 og R3 udtryk for, at informationsmaterialet oplyste godt, hvorhenne der kan findes mere information om brandsikkerhed. R3 fandt det særligt godt, at materialet gør opmærksom på, at hvis man er i tvivl og ikke har et klart svar til de spørgsmål, som brandvæsenet vil stille under brand, så skal man fortælle brandvæsenet, at man er i tvivl og usikker. Således at man i situationen ikke skal føle sig presset til at give ukorrekte oplysninger til Brandvæsenet. R2 gav udtryk for, at pjecen var bedre, fordi den var mere informativ end flyereren.

Punktopstilling og tekstnær feedback

I pjecen s. 2, første afsnit: *'Hvorfor og hvor der skal forebygges'* har R4 kommenteret, at man godt kunne gøre teksten mere praksisnær til botilbud. Eksempelvis ved at udskifte sætningen: *"(...) samt belastningen hos botilbuddets beboere"* og i stedet skrive *"samt påvirkningen hos botilbuddets beboere i form af forskrækkelse, angst osv."*

I Pjecen s 2, i afsnittet: *'Forebyggende tiltag i forhold til brand'* gav R1 og R4 udtryk for, at de godt ved, hvad action cards er, men at de kunne forestille sig, at det ikke gælder alle ansatte. R2 og R3 fortalte, at de ikke ved, hvad action cards er, eller hvad det betyder, hvorfor de godt kunne tænke sig, at det blev uddybet i materialet. Yderligere kommenterede alle respondenter, at de i samme afsnit som action cards, at

de ikke var helt klar over, hvad der menes med punktet 'Jul'. R4, leder på Botilbud Ryttervej, var opmærksom på, at forvirring potentielt også kunne opstå ved punktet 'øvelser til personale'. Sammenlagt kan man udlede at respondenterne ønsker mere information om punkterne: action cards, jul og øvelser til personale.

R4 har endvidere foreslået, at informationsmaterialet i samme afsnit (*'forebyggende tiltag i forhold til brand'*) kunne henvise til, hvor man kan læse mere om de 13 punkter. R4 foreslog også, at opstille de øverste punkter som særlige opmærksomheds-punkter på botilbud, og de nederste punkter som reference til mere forebyggende tiltag inden for brandbekæmpelse. Endvidere gav R4 udtryk for, at i de afsnit, hvor de fire øverste punkter er uddybet (madlavning, elinstallationer, rygning og flugtveje og flugtvejsarealer), kan gøres kortere og mere præcis, hvis der bliver beskrevet i afsnittet, hvor man kan finde mere information. Yderligere gav R4 udtryk for, at personen ikke ved, hvilket af afsnittene: *'tilsigtede og utilsigtede brand'* eller *'Forebyggende tiltag i forhold til brand'*, der skal læses først.

R1, R2 og R3 gav udtryk for, at de var glade for punktopstillingen i informationsmaterialet. På flyerens s. 1 i afsnittet *'Brandvæsenet(s) forventninger til dig'* har R4 foreslået, ift. rækkefølgen, at man bytter om på punkt 2 og 3. R2 giver udtryk for, at der i samme afsnit godt kunne mangle en overskrift *'Sådan gør du'* med punktopstillinger, som oplyser, hvad de ansatte skal gøre under brand.

På flyerens s. 1 gør R4 opmærksom på, at punkt 1 og 2 under afsnittet *'gå i dialog med dit brandvæsen'*, hovedsageligt er den samme information og derfor unødvendig. R4 foreslår, at man kun har et punkt, der fortæller at: *"Hvis du vil vide mere om rådgivning og forebyggelse i forhold til brand, så kan du tage kontakt til dit lokale brandvæsen"*, som der angiveligt står på i første linje i punkt 1 i informationsmaterialet.

Usikkerhed: aflæsning af ABA-anlæg

I flyerens s. 2 udtrykte R2 og R3, at de ikke vidste, hvordan man aflæste et ABA-anlæg, samt at de var i tvivl om, hvorvidt de skal ringe til brandvæsenet alligevel, hvis der opstår brand. De udtrykte tvivl om, hvorvidt de skal gå ud fra, at ABA-anlægget sender en automatisk besked til brandvæsenet, eller om de alligevel burde ringe brandvæsenet op. Endvidere gav R4, med stort kendskab til brandsikkerhed, udtryk for, at brandvæsenet typisk gerne vil vide, hvor branden er opstået, hvad der er sket, antal tilskadekomne, mangler der nogen personer, er der særlige farer og hvordan er adgangsforholdene på stedet? Disse informationer kunne man evt. implementere på flyerens i punktform.

Usikkerhed: rollen som ressourceperson

Yderligere gav R1, R2, og R3 udtryk for, at de ikke kan gennemskue rollen som ressourceperson. De havde en tendens til at tildele ressourcepersonen en ansvarsfuld

og koordinerende rolle ved et evt. brandscenarie. R2 og R3 spurgte ind til, om man skal vælge ressourcepersonen forud ved et personalemøde, således at de ansatte på forhånd ved, hvem der skal tage styringen under brand. R3 spurgte endvidere: *'Hvad hvis man ikke har lyst eller har kompetencerne til at være ressourceperson?'*. Det der kan udledes herfra, er, at medarbejderne ikke ved, hvilken rolle en ressourceperson har under brand, samt en utryghed ved, at skulle påtage sig rollen som ressourceperson.

Rammer og betingelser for materialets anvendelse

Ift. om respondenterne havde gjort sig nogen tanker om, hvor informationsmateriale skulle være tilgængeligt på arbejdspladsen, svarede R1, R2 og R3 at det ville give mest mening at udlevere det ved enten brandøvelserne, der foretages 2 gange årligt, eller ved en nyansættelse, således at det er en del af instruksen og proceduren at læse informationsmateriale om brandsikkerhed ved jobopstart på botilbud. R1 og R2 gav udtryk for, at de ansatte allerede har meget dokumentation og papirarbejde, hvilket gav anledning til bekymring om materialet ville 'drukne' i bunken af papirer. R3 fortalte, at de ansatte ikke arbejder ved en computer, hvorfor materialet ville blive glemt, hvis det lå tilgængeligt digitalt. Yderligere gav R1 og R2 udtryk for bekymring ift. at hænge det op på en opslagstavle, hvor beboerne på botilbuddet har adgang til / kan se materialet. Dette skyldes at de er bekymret for, om informationsmaterialet evt. kunne være til inspiration for beboerne og give anledning til at lege med ild.

Yderligere kan det udledes fra usikkerheden omkring rollen som ressourceperson, tvivl om aflæsningen af ABA-anlægget, samt spørgsmålstegn om, hvad action cards er, at informationsmaterialet ikke umiddelbart står stærkt alene, men skal følges op med brandøvelser, hvor de ansatte har mulighed for at stille tvivlsspørgsmål.

Små kommentarer: stavfejl og rygning

Alle respondenter gav udtryk for, at materialet oplyser tilstrækkeligt meget om rygning, men at botilbud Ryttervej ikke har nogen beboer der ryger, hvorfor det ikke har relevans for de ansatte ift. brandsikkerhed. Dette gælder yderligere også levende lys. R4 så tvivl omkring informationsmaterialet påstand *'at mange beboere på botilbud ryger'*. Samtidig tilføjer samme respondent at rygning ikke er lige så udbredt blandt de unge på botilbud, og at hvis rygning forekommer, så foregår det som udgangspunkt i beboernes egne lejligheder. R4 foreslår derfor, at informationsmaterialet burde handle mere om øget opmærksomhed blandt personalet på botilbud ift. at have fokus på brandsikkerhedstiltag ved beboere, der ryger. Eksempelvis brandhæmmende sengetøj. R4 gør endvidere opmærksom på stavfejlen i flyeren s. 1 i overskriften *'Brandvæsnet(s) forventninger til dig'*.

Den metodiske tilgang

Der er foretaget interviews med tre af de ansatte fra botilbud Ryttervej i Svendborg samt skriftlig feedback fra leder, hvoraf sidstnævnte har deltaget i øvelserne beskrevet i

arbejdspakke 4 som en del af Beredskabsstyrelsen 'Beredskabspakke' til botilbud. De ansatte, samt leder, er refereret som respondenter i fremstillingen af evalueringen, og der vil yderligere ikke skildres mellem den mundtlige og skriftlige feedback, men disse vil blive integreret ift. hvor de er sammenlignelige. To interviews blev foretaget over Teams, de er refereret i evalueringen som respondent 1 og 2 (R1 og R2). Et interview blev foretaget over telefon, og respondenteren er refereret i evalueringen som R3. Den skriftlige feedback er modtaget fra leder af botilbuddet, og er refereret i evalueringen som R4. Hvert interview har taget 20 – 35 minutter og har været styret af en semi-struktureret interviewguide inkl. kontrolspørgsmål. Eksempelvis blev medarbejderne spurgt ind til følgende: hvor meget medarbejderen havde kendskab til brandsikkerhed i forvejen, opfølgning af deres individuelle kommentarer (hvis de har forberedt nogen inden interviewet), hvor de ansatte tænkte informationsmaterialet skulle være tilgængeligt på arbejdspladsen, samt om de oplevede, der manglede noget information, der kunne have relevans for brandsikkerheden på botilbud.

Beredskabsstyrelsen havde forinden denne evaluering, de foretog interviews, sendt informationsmaterialet (pjece og flyer) til botilbuddet. R1 og R2, som blev interviewet over Teams, havde ikke orienteret sig i informationsmaterialet forinden samtalen, hvorfor materialet blev gennemgået til selve interviewet. R3, derimod, havde orienteret sig i materialet, men gav udtryk for, at det ikke var et aktivt valg at deltage i evalueringsundersøgelsen, men at det var en arbejdsopgave respondenteren var blevet stillet. R4 gav skriftligt feedback. Derudover havde R1 og R4 et stort kendskab til brandsikkerhed i forvejen, både i forbindelse med tidligere jobs, kurser samt deltagelse i de to årlige brandøvelser på botilbuddet. R2 og R3 havde et mindre kendskab til brandsikkerhed, men havde deltaget i de årlige brandøvelser på botilbuddet.